

AMÈRICA II

Codi: 22137

Professor: Joan Maria Thomàs

1. Característiques generals del període 1880-1930.

- 1.1 La construcció de l'ordre oligàrquic, 1880-1914.
- 1.2. L'entrada a la societat de masses i la quebra de l'ordre oligàrquic, 1914-1930. Democratització, classe obrera i capes mitges urbanes.
- 1.3 Caracterització de les economies exportadores: Llurs variants.
- 1.4. Crisi de les economies exportadores. Les primeres industrialitzacions substitutòries. Caracterització de la crisi de 1930 a Amèrica Ilatina.
- 1.5. El debat historiogràfic. La teoria de la dependència i el revisionisme liberal.

2. El cas mexicà: del *porfiriato* al *callismo*.

- 2.1. El sistema porfirista. Modernització i oligarquia. La dinàmica de l'oposició: liberals i *reyistas*. La dinàmica del poder: els *científicos*.
- 2.2 La revolució mexicana. La fase *maderista*: el consens frustrat de la classe mitjana i els sectors agraristes.
- 2.3 La revolució mexicana. La guerra civil. Villisme, Zapatisme i Carrancisme.
- 2.4 La revolució mexicana. Els cabdills de Sonora i la construcció de l'Estat Popular. Obregón i Calles.

3. El cas bolivià: de la Guerra del Pacífic a la Guerra del Chaco.

- 3.1 La pèrdua del litoral i la fi del cabdillisme. La construcció de l'ordre conservador. L'hegemonia dels barons de la plata. El retrocés de les comunitats indígenes.
- 3.2. La guerra civil de 1899 i l'accés dels liberals. L'oligarquia de l'estany i la modernització econòmica del país. L'era d'Ismael Montes.
- 3.3. La revolució republicana i el recanvi d'èlits. Versions del republicanisme: El republicanisme social de Saavedra, el republicanisme nacionalista de Siles i el republicanisme conservador de Salamanca.

4. El cas argentí: de Roca a Uriburu.

- 4.1 La fi de les guerres civils i la configuració del model nacional argentí. El P.A.N. i el règim de Roca. L'expansió econòmica exportadora i els seus agents: els cereals, la carn.
- 4.2 El creixement urbà i el naixement de les oposicions al règim oligàrquic: el sindicalisme i el radicalisme.

4.3 La reforma electoral i el triomf de l'U.C.R. Les presidències d'Yrigoyen i Alvear. El difícil compromís de la classe mitjana i el radicalisme. L'agitació de la dreta: la *Liga Patriótica Argentina*. El contuberni i la gran aliança antiyrigoyenista. La "revolució" de 1930.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- L. Bethell (De.), Historia de América Latina, Barcelona, Crítica, vol. 9 i 1º, 1991
- M. Carmagnani, Estado y sociedad en América Latina 1850-1930, Barcelona, Crítica, 1982.
- M. Lucena (Editor), Historia de Iberoamérica, Madrid, Cátedra, vol. III, 1988.
- T. Halperín, Historia Contemporánea de América Latina, Madrid, Alianza.
- H. Klein, Parties and political change in Bolivia, 1880-1952, Cambridge, C.U. Press, 1969.
- D. Rock, Argentina. De la Colonización a Raúl Alfonsín, Madrid, Alianza, 1988.
- J. Silva Herzog, Breve historia de la revolución mexicana, México, F.C.E., 1960.
- A. Córdova, La ideología de la revolución mexicana, México, Era, 1975.

La bibliografia per a cada un dels estats es facilitarà al llarg del curs.

AVALUACIÓ:

Un examen sobre la matèria impartida a classe i la bibliografia bàsica. La prova constarà de dues parts: Un tema àmpli i qüestions concretes.